

Neizrazito, evolucijsko i neuro računarstvo

Projekt

$\frac{3}{3}$ $\frac{1}{3}$ projekta – Sustav za neizrazito upravljanje

Uvod

U posljednjem djelu prve trećine projekta iz NENR-a potrebno je iskoristiti funkcionalnost koju ste razvili u prethodne dvije trećine prve trećine projekta te ostvariti sustav za neizrazito upravljanje koji upravlja brodom koji plovi po kanalu. U svrhu lakše vizualizacije i vrednovanja ostvarenog sustava razvijen je simulator ponašanja broda. Cilj ovog djela projekta je napraviti sustav koji može uspješno (bez sudara s obalom) upravljati brodom.

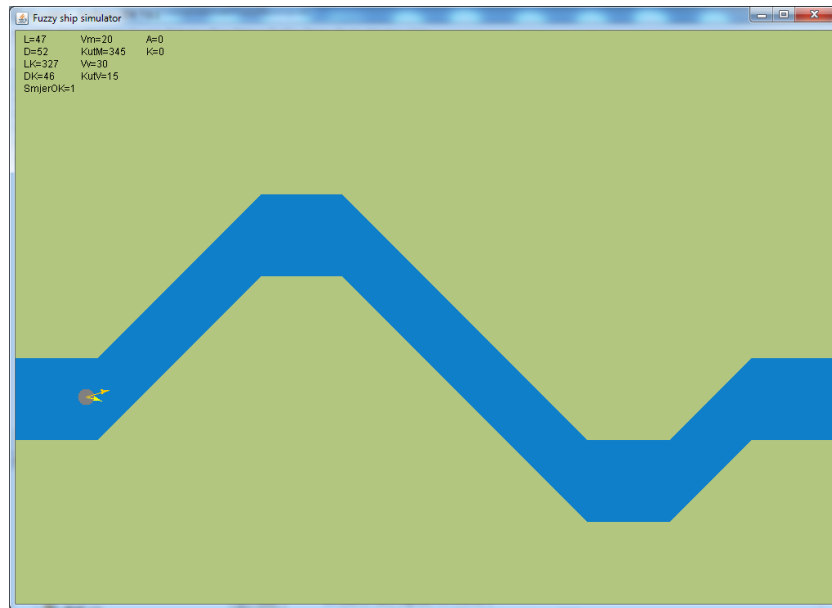
Simulator

Za potrebe simulacije i vizualizacije rada sustava za neizrazito upravljanje koristi se pojednostavljeni model broda koji plovi po kanalu. Brod je predstavljen kružićem polumjera 10 piksela. Dimenzije mape po kojoj brod plovi su 1000 piksela (širina) i 700 piksela (visina).

Na kretanje broda utječu sile koje stvaraju motor broda i vjetar. Vektor brzine broda može se rastaviti na komponentu motora (V_m , na slici 1 označena žuto) i komponentu vjetra (V_v , na slici 1 označena narančasto). One su određene svojim kutem (u odnosu na horizontalu) i iznosom. Iznosi ovih vektora mogu se interpretirati kao brzina u danom smjeru izražena u piksel/s. Ukupan vektor brzine broda dobiva se kao zbroj ove dvije komponente.

Iznos (uvijek između 20 i 50) i smjer vjetra polako se mijenjaju kroz vrijeme na slučajan način (postupno dakle bez naglih promjena). Komponentu V_m brzine kontrolira sustav upravljanja brodom preko dva parametra:

- A – akceleracija
 - ovaj parametar modelira pritisak na papučicu gasa ili papučicu kočnice
 - pozitivna akceleracija iznosa X uzrokovati će povećanje iznosa V_m za X piksela/s svake 1s
 - smanjenje iznosa V_m moguće je postići na isti način negativnim iznosom akceleracije

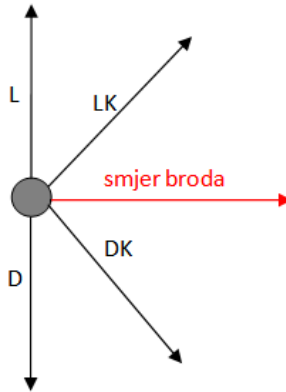

Slika. 1: Simulator broda koji plovi po kanalu.

- V_m nije moguće smanjiti ispod 0
- K – kut kormila
 - ovaj parametar modelira zakretanje broda pomoću kormila
 - kut kormila od X° uzrokuje zakretanje V_m komponente brzine za kut X svakih 1s.
 - pozitivni kutevi uzrokuju skretanje u lijevo (u smjeru suprotnom od kazaljke na satu)
 - negativni kutevi uzrokuju skretanje u desno
 - zbog modeliranja ograničenih mogućnosti zakretanja broda dopušteni raspon vrijednosti je $[-90, 90]$
 - ako se zada vrijednost izvan dopuštenog intervala ona se zaokružuje na najbližu dopuštenu vrijednost

Odluku o vrijednostima upravljačkih parametara sustav za upravljanje donosi na temelju sljedećih informacija:

- L – udaljenost broda od obale prema lijevo
- D – udaljenost broda od obale prema desno
- LK – udaljenost broda od obale naprijed lijevo pod kutem od 45°

Slika 2: Smjerovi u kojima se mjere udaljenosti L, D, LK i DK uz dani smjer broda.

- DK – udaljenost broda od obale naprijed desno pod kutem od 45°
- V – iznos brzine broda (iznos vektora V_m)
- S – podatak o tome kreće li se brod u otprilike pravom smjeru (1 ako da, 0 inače)

Vrijednosti L, D, LK i DK izračunavaju se u odnosu na trenutni smjer u kojem je brod okrenut tj. smjer broda na slici 2 je smjer vektora V_m . Vrijednosti ovih veličina kreću se u intervalu $[0, 1300]$. Ako udaljenost broda od obale padne ispod 10 (polumjer broda) brod se sudario s obalom i simulacija prestaje.

Za brod se smatra da ide u otprilike pravom smjeru ako njegov stvarni smjer ne odudara za više od 90° od predefiniranog ispravnog smjera.

Format rješenja

Simulator će komunicirati s vašim programom pomoću standardnog ulaza i izlaza. Sustav za neizrazito upravljanje može se ostvariti u proizvoljnom programskom jeziku tako da obavlja pseudokod prikazan u nastavku.

```
dok(true)
    lnIn = pročitaj liniju sa standardnog ulaza
    ako je lnIn = "KRAJ", prekini
    lnOut = izracunajIzlaze (lnIn)
    zapiši liniju lnOut na standardni izlaz
    napravi flush standardnog izlaza
```

Pri tome će linija *lnIn* koju ćete dobiti sadržavati 6 cijelih brojeva odvojenih razmacima i to redom L, D, LK, DK, V i S . Linija *lnOut* koju zapisujete mora

sadržavati dva cijela broja odvojena razmakom i to redom A i K . Važno je napraviti **flush** standardnog izlaza nakon što ste na njega zapisali podatke jer inače komunikacija **neće raditi**. Na kraju simulacije linija `lnIn` će sadržavati riječ "KRAJ".

Kada ste implementirali svoj sustav neizrazitog upravljanja, potrebno je inicijalno podesiti simulator. U direktoriju simulatora nalazi se datoteka imena `config.txt`. U njen prvi red potrebno je upisati naredbu kojom se pokreće vaš program (npr. "`myFuzzyControlSys.exe`" ili "`python myFuzzyConSys.py`"). U njenom drugom redu potrebno je navesti broj staze koja će se koristiti (1, 2 ili 3). Postoje tri staze različitih težina, možete jednostavno birati između njih upisujući odgovarajući broj u drugi red datoteke `config.txt`. Primjerice ako se vaš program pokreće naredbom "`C:\fuzzy\fuzzCtrl.exe`" i želite koristiti drugu od ukupno tri definirane staze vaša `config.txt` datoteka će izgledati ovako:

```
C:\fuzzy\fuzzCtrl.exe
```

```
2
```

Sada možete pokrenuti simulator i vidjeti kako vaš sustav upravlja brodom (simulator će interno pozivati vaš program koristeći naredbu koju ste upisali u datoteku `config.txt`, ako pokretanje ne uspije na konzoli ćete dobiti ispis s porukom o grešci). To možete napraviti duplim klikom na datoteku `simulator.jar` ili iz konzole koristeći sljedeću naredbu: `java -jar simulator.jar`.

Ako slučajno nemate instaliran Java Runtime Environment potreban za pokretanje simulatora on se može preuzeti na <http://www.oracle.com/technetwork/java/javase/downloads/jre7-downloads-1880261.html>.

Zadatak

Potrebno je napraviti sustav neizrazitog upravljanja koji će na temelju ulaznih vrijednosti L , D , LK , DK , V i S izračunati odgovarajuće vrijednosti za akceleraciju i kut kormila. Modelirajte sustav interno kao dva MISO sustava (jedan koji upravlja akceleracijom, drugi koji upravlja kutem). Prema van, taj sustav možete zatvoriti u jedan sustav koji ima više ulaza i dva izlaza. Razmislite ima li smisla da za skup pravila odaberete skup svih pravila možete dobiti direktno temeljem osnovnih jezičnih izraza svake od jezičnih varijabli, kao što je primjer u knjizi gdje imamo dvije jezične varijable? Koliko bi takvih pravila bilo? Je li Vaš sustav prikladan za primjenu tehnike ubrzanja rada upravljačkog sustava koja je opisana u podpoglavlju 5.5.1 knjige, i zašto?

Primarni cilj upravljačkog sustava treba biti uspješno provođenje broda od početka do kraja kanala bez sudara s obalom. Sekundarni cilj je probati to ostvariti u što kraćem vremenu.

Prilikom izrade rješenja, nije potrebno pravila pisati u tekstualnom formatu pa pisati parser za njihovu obradu. Međutim, u kodu mora postojati jedan dio koda u kojem se stvara baza pravila (takav objekt ili struktura podataka mora postojati). Iskoristite dijelove koda koje ste razvili u $\frac{1}{3}$ i $\frac{2}{3}$ projekta gdje je to prikladno (primjerice, modeliranje neizrazitih skupova, modeliranje operacija

nad neizrazitim skupovima i slično).

Implementirajte dva mehanizma zaključivanja koja bi korisnik trebao moći odabrati bez velikih promjena po kodu: stroj za zaključivanje koji se temelji na minimumu te stroj za zaključivanje koji se temelji na produktu. Pri tome slobodno radite s restrikcijom koja sustav za kodiranje neizrazitosti implementira isključivo preko jednoelementnih skupova (engl. *singletons*) čime ćete moći raditi efikasnu obradu pojedinačnih pravila. Kombiniranje zaključaka provedite kako to propisuje odabrani stroj za zaključivanje. Dekodiranje neizrazitosti provedite metodom centra površine. Programsku implementaciju vašeg rješenja napišite na način koji će dopustiti da korisnik lagano implementira i neku drugu metodu dekodiranja neizrazitosti.

U slučaju bilo kakvih pitanja i/ili nejasnoća, slobodno nas potražite za konzultacije.